

BRANSCHVÄGLEDNING

Samarbete mellan biocidföretag för regelefterlevnad ur ett konkurrensrättsligt perspektiv

Konkurrensrätten – vad betyder likvärdiga förhållanden, fri konkurrens och monopol?

Förbud mot konkurrensbegränsande samarbete (kartellbildning)

Artikel 101 FEUF (f.d. artikel 81 FEG) och 2 kap. 1§ konkurrenslagen (SFS 2008:579). FEUF = Fördraget om Europeiska Unionens funktionssätt/lagstiftningsförfarande.

- [Avtal mellan företag](#) som har till syfte eller får resultatet att hindra, begränsa eller snedvrیدا konkurrensen på ett märkbart sätt är förbjudna.

Missbruk av dominerande ställning

Artikel 102 FEUF (f.d. artikel 82 FEG) och 2 kap. 7§ konkurrenslagen (SFS 2008:579).

- Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den inre marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den inre marknaden och förbjudet.
- Ett företag anses ha en dominerande ställning (>40% av [den relevanta marknaden](#)) om det har en sådan marknadsmakt att det kan agera utan att ta någon eller endast begränsad hänsyn till sina konkurrenter, kunder och leverantörer (d.v.s. såväl horisontellt som vertikalt).

Konkurrensbegränsande samarbeten - sammanfattning

Företag kan snedvrیدا konkurrensen genom att samarbeta med sina konkurrenter, avtala priser eller dela upp marknaden så att man får monopol på den egna marknadsbiten.

Konkurrensbegränsande avtal kan vara öppna eller hemliga. De kan ha skriftlig form (riktiga avtal mellan företag eller beslut eller regler som är relevanta för en viss marknad) eller vara informella.

Exempel på olagliga avtal:

- Enas om priser
- Begränsa produktionen
- Dela upp marknaden eller kunderna mellan sig
- Enas om återförsäljningspriserna

Avtal som kan vara okej:

- Avtal om F&U och avtal om tekniköverföring
- Avtal om gemensam tillverkning, inköp, försäljning eller standardisering

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.iih.se

Missbruk av dominerande ställning – sammanfattning

Ett företag som har ett övertag på en viss marknad kan begränsa konkurrensen. En dominerande ställning behöver inte i sig vara konkurrensbegränsande, men ett företag som utnyttjar läget för att sätta konkurrensen ur spel anses missbruka sin ställning.

Exempel är företag som:

- Tar ut orimligt höga priser
- Tar kunder från konkurrenterna med hjälp av onormalt låga priser som mindre företag inte kan konkurrera med
- Hindrar konkurrenter från att etablera sig genom att tvinga konsumenter att köpa en produkt som på ett artificiellt sätt knyts till en populärare och mer efterfrågad produkt.
- Vägrar att befatta sig med vissa kunder
- Ger särskild rabatt bara till kunder som gör de flesta eller alla sina inköp hos det dominerande företaget
- Kräver att kunden för att få köpa en viss vara måste köpa en annan vara samtidigt.

Påföljder – varför ska företagen beakta konkurrensrätten?

- Tidskrävande och omfattande utredningar
- Företagsbot upp till 10% av företagets globala omsättning
- Resulterar i att avtalen eller specifika bestämmelser i avtalen blir ogiltiga
- Civilrättsliga tvister om skadestånd
- Straffrättsliga påföljder och sanktioner
- Näringsförbud
- Goodwill-förluster.

Biocidförordningen (EU) nr 528/1012 (BPR) – konkurrensrättsliga mål?

Likvärdiga förhållanden bör införas så snart som möjligt på marknaden för existerande ämnen, med hänsyn till målsättningarna att reducera onödiga försök och kostnader till ett minimum, särskilt för små och medelstora företag, att förhindra inrättande av monopol, att bevara fri konkurrens mellan ekonomiska aktörer och att utge skälig ersättning till dataägare för deras kostnader. (skäl 85)

Risk för otillbörlig konkurrens utifrån BPR – när bör företag vara vaksamma?

- I samband med delning av data ("data sharing")
- Letter of access (LoA)
- Vid gemensamma R&D-projekt för generering av studier
- Konsortium eller andra samarbetsformer
- Vid bedömningar om ämnens identitet och teknisk ekvivalens
- Är parallellhandel av biocidprodukter ett konkurrensbrott?
- "Free Riders" och artikel 95 i BPR

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.iih.se

Informationsutbyte – vad behöver företagen tänka på?

Förbudet mot konkurrensbegränsande samarbete gäller inte bara avtal, utan även mer informella samarbeten

- Att dela studier, tester och analyser är ett informellt samarbete.
- Samarbetet resulterar i ett avtal, d.v.s. *Letter of Access*.

Informationsutbyten inte sträcker sig utöver vad som krävs enligt BPR

- Informationsutbytet enbart omfattar aktiviteter som syftar till att *reducera onödiga djurförsök och/eller företagens kostnader för att uppfylla kraven i BPR*.
- Företagen måste avgränsa omfattningen av informationsutbytet till vad som strikt krävs av BPR.
- Tillämpa försiktighet för att inte utbyta kommersiella uppgifter.

Undvika situationer där informationsutbytet kan leda till kartellbildning

- Samarbeten om priser och försäljningsvillkor, begränsa tillgång eller produktionskapacitet, fördelning av marknader, leverantörer eller konsumenter eller skydda andra samarbetspartners från konkurrens.
- Begränsa eller reglera investeringar eller teknisk utveckling.

Information som kan påverka marknadsbeteende – förbjudet eller farligt att utbyta

Exempel på information som inte får utbytas inom ramen för BPR

- Enskilda företagspriser, prisändringar, försäljningsvillkor, prissättnings-principer inom industrin, prisnivåer, prisskillnader, prisökningar, rabatter, avdrag, kreditvillkor.
- Produktions- eller distributionskostnader.
- Uppgifter om företagets källor för råmaterial, kostnader, produktion, lager, försäljning.
- Information om företagets framtidsplaner som rör teknik, investeringar, konstruktion, produktion, distribution eller marknadsföring av särskilda produkter, områden eller kunder.
- Information om leverantörer eller kunder, särskilt alla åtgärder som kan få effekten att dessa utesluts från marknaden.

Exempel på information där försiktighet krävs vid utbyte

- Information om produktions-, import- och försäljningsvolymerna.
- Sammanlagda volymer av verksamt ämne eller biocidprodukter för att bedöma miljöbelastning eller exponering.
- Volymbaserade villkor för att fördela kostnader för gemensamma ansökningar.

Kompensation för data – vad är skäligt pris?

Artikel 63 BPR

- Om en begäran har gjorts i enlighet med artikel 62.2 ska den presumtiva sökanden och dataägaren [göra sitt yttersta](#) för att nå en överenskommelse om utbyte av resultat från de försök eller studier som den presumtiva sökanden begär. Istället för en sådan överenskommelse kan de låta en skiljenämnd avgöra ärendet och åta sig att följa nämndens avgörande.

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.iih.se

- ...sökanden betalat till dataägaren en [andel av de kostnader som uppstått](#). Om den presumtiva sökanden och dataägaren inte kan enas, ska nationella domstolar fastställa en [proportionerlig andel av kostnaden](#) som den presumtiva sökanden ska betala till dataägaren.

Aspekter som påverkar kostnaden av en studie

- Informationens tillförlitlighet, relevans och lämplighet ("datakvalitet").
- Informationens ekonomiska värde ("datavärdet").
- Andra aspekter som påverkar priset (administrativa kostnader, riskpremie, antal företag som delar på en studie etc.).

Datadelning – vad får man inte göra?

- Företagen behöver bara dela kostnaderna för den information som de behöver.
- Företagen får inte tvingas betala för undersökningar som de inte behöver eller betala för undersökningar innan de verkligen behöver dem.

Konsortier och samarbeten – aspekter som kan påverkas av konkurrensrätten

Medlemskap och deltagande

- Förutsättningarna för medlemskap ska vara objektiva, transparenta och icke-diskriminerande.
- Risken för att företag utesluts från marknaden om de inte är medlemmar.
- Exempelvis medlemsvillkor som innebär att bara ett visst antal medlemmar får vara deltagare i konsortiet, att endast svenska företag får bli medlemmar eller att vissa företag inte får samma rösträtt.

Interna processer, möten och informationsflöden

- De interna processerna måste vara transparenta och alla medlemmar måste kunna delta fritt i möten och få samma information för att undvika diskriminerande konsekvenser.
- Försäkra sig om att det finns möjligheter för medlemmarna att kunna göra sig hörda.
- Se till att det finns interna överklagandeprocesser som objektivt kan hantera interna tvister mellan medlemmarna.
- Dokumentera alla möten/beslut och se till att det finns tydliga protokoll som redogör för de frågor som har behandlats och vilken information som har utbyts mellan medlemmarna.

Objektiva modeller för kostnader och medlemskapsavgifter

Att tänka på – i samband med samarbeten med konsortier

- Minimera exponeringen för att bli anklagade för kartellbildning.
- Säkerställ att avtalen tillåter att andra kan få *Letter of Access*.
- Motivera beslut om varför *Letter of Access* inte beviljas eller om medlemskap i konsortiet vägras ([objektiva, transparenta och icke-diskriminerande](#)).
- Prissättningen på *Letter of Access* ska vara skälig och kunna motiveras ([fastställda värderingsprinciper?](#)).
- Undvik att dra ut på förhandlingarna för att bevilja *Letter of Access*.
- Dokumentera och protokollför möten, dialoger och diskussioner som innebär informationsutbyte.

BESÖKSADRESS

Storgatan 19
Stockholm

POSTADRESS

Box 5501
SE-114 85 Stockholm

TELEFON

+46 8 783 82 40

WEBB

www.iih.se